

Vänsterpartiet

Budgetförslag

*Behoven ska styra - inte plånboken!
2014-2016 Landstinget Sörmland*

En ansvarsfull budget

Utgångspunkten för Vänsterpartiets budgetförslag 2014-2016 i Landstinget Sörmland är ett sammanhållet län, grundat på social rättvisa och delaktighet. Vi vill bidra till att öka den sociala och ekologiska hållbarheten i länet, där alla invånare har rättvis tillgång till gemensamma resurser.

Forskning visar att alla tjänar på det jämlika samhället. I en skattefinansierad vård ska behoven styra och inte plånboken. Verksamheterna ska i möjligaste mån planeras och bedrivas i landstingets egen regi, finansieras gemensamt genom skatteintäkter och i mindre grad genom egenavgifter.

I vårt budgetförslag lyfter vi de områden vi särskilt vill värna, där vi vill göra satsningar eller där vi har avvikande förslag. Vi kommenterar inte närmare de områden där vi har gemensamma utgångspunkter och förslag med majoriteten.

Hälsa är en rättighet - ingen handelsvara

Vänsterpartiet arbetar för en offentligt finansierad och demokratiskt styrd vård. Vi vill ha en jämlik och behovsstyrd vård präglad av inflytande för patienter och personal, en vård med hög tillgänglighet och god kvalitet.

Hälso- och sjukvården är en av hörnstenarna i den svenska välfärdsmodellen och ska ha låga eller inga avgifter. Vi vill vårda varje skattekrona så att skattemedel avsedda för vård också går till vård. Därför är vi för en vård fri från vinstuttag och anser att eventuella överskott ska återinvesteras. Att fördela vård med marknadsmekanismer fungerar dåligt. Vi vill att asylsökande, papperslösa och gömda ska garanteras sjukvård på samma villkor som övriga medborgare i Sörmland.

Genom att skattefinansiera välfärdstjänsterna kan de fördelas efter behov. En stor fördel med offentligt ägda verksamheter är att de har samhällsnytta som mål. Värdet av detta har blivit tydligt mot bakgrund av de stora kostnader som många av privatiseringarna fört med sig i form av byråkrati, försämrad kvalitet, överpriser och skatteflykt. Mångfalden bland utövare är större i länder där vinster regleras hårdare, som Danmark, Finland, Norge, Nederländerna. Vi vill inte se fler privatiseringar. Vår politik ger valmöjlighet för den enskilde och många olika typer av utförare, samtidigt som medlen går dit där de bäst behövs.

Rätten till en god hälsa är en grundpelare i vårt samhälle. Den främsta orsaken till en försämrad folkhälsa är om orättvisorna ökar i ett samhälle. En frisk befolkning gynnar inte bara individen, utan även hela samhällets ekonomi, produktivitet och framtidstro. Att arbeta för en god folkhälsa är därför viktigt ur flera perspektiv.

Vi vill fördela de tillgängliga vårdresurserna mellan förebyggande och sjukvårdande insatser. Förebyggande arbete, satsningar på folkhälsa och sociala investeringar måste prioriteras mer för att nå målet Sveriges friskaste län 2025.

Sociala investeringsfonder är särskilt lämpliga att användas för utvecklingsarbete inom verksamheter som kräver samarbete mellan landstinget och kommunerna, till exempel insatser för barn och ungdomar med särskilda behov.

Landstinget och medborgarna

Medborgare som söker vård ska känna att de bemöts professionellt och med respekt. Vården ska planeras utifrån patientens behov, inte utifrån vårdapparatusens organisation. Patienterna ska vara delaktiga i sin egen vård. Det är viktigt att individen och de närstående uppmärksammas. Vården behöver vara flexibel och se personens förutsättningar och möjlighet till att kunna påverka val av vårdinsats.

Människors lika värde och medborgarnas rätt till medbestämmande ska vara grundläggande för allt arbete inom landstinget. Vi vill minska avståndet mellan oss förtroendevalda och de som berörs av besluten. Det är viktigt att personal, patienter, anhöriga och övriga boende i länet känner förtroende för landstinget som organisation och det arbete vi utför inom olika områden.

Det är viktigt att landstinget upplevs som en stabil och trygg institution i samhället. Ett gott omhändertagande grundas i att personalen litat på sin arbetsgivare och kan påverka sin arbetssituation. Vårdssektorn behöver utveckla former för arbetsplatsdemokrati där de anställdas makt och inflytande stärks.

Vi i Vänsterpartiet vill se en samlad riksomfattande strategi för full sysselsättning där jobb inom välfärdssektorn får stort utrymme. Större delen av kostnaderna för en sådan reform skulle gå tillbaka till det offentliga i form av skatter, arbetsgivaravgifter och minskade utgifter i a-kassan. På sikt ser vi en arbetstidsförkortning och en jämnare fördelning av den faktiska arbetstiden som en möjlighet att skapa full sysselsättning. För att minska arbetslösheten kommer det att behövas en effektiv arbetsmarknads- och näringspolitik som till exempel ger goda studiemöjligheter i hela landet. Antalet utbildningsplatser för läkare, sjuksköterskor och undersköterskor behöver utökas.

Att bygga ut den skattefinansierade välfärden handlar om att investera långsiktigt för att stärka produktionsförmågan och höja levnadsstandarden. Vi vill att den offentliga konsumtionens andel av BNP ska öka. Att stå upp för kollektivavtalen är en självklarhet för oss i Vänsterpartiet. Krav på löner och villkor i enlighet med kollektivavtal i all offentlig upphandling ska följas, också av underleverantörer.

Regional utveckling och kultur

Vårt kulturliv är rikt och ska så förbli. Ett rikt kulturliv är en källa för personlig utveckling och hälsa. Folkbildning och utbildning genom kulturverksamhet och folkhögskolor är viktiga verktyg för att åstadkomma en verklig samhällsförändring och utveckling av demokratin.

Sörmland är ett län i utveckling och förändring. Vi har ett strategiskt läge, nära till Stockholm, övriga Mälardalen och Östergötland. Vi har landsbygd, större och mindre samhällen och en växande befolkning. Pendlingsmöjligheterna är mycket viktiga för våra medborgare.

För att kunna utveckla vårt län måste vi göra betydande miljöinsatser inom kollektivtrafik och infrastruktur. Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. Transportsektorn står för över en tredjedel av klimatpåverkande gaser. Att utveckla kommunikationerna i länet på ett miljömässigt anpassat sätt är av stor betydelse för oss som parti och för Sörmland.

Hälsoläget i Sörmland

Delaktighet och inflytande i samhället är några av de mest grundläggande förutsättningarna för folkhälsan. Vi vet att människors delaktighet och inflytande är beroende av levnadsförutsättningar och status i samhället. Diskriminering leder till maktlöshet och utanförskap.

Bland sörmländska kvinnor känner sig 35 procent otrygga medan motsvarande andel bland män är 9 procent. Om jämlikheten ökar kan det upplevas som en försämring för grupper som idag gynnas, men i längden tjänar alla på det. I ett mer jämlikt samhälle känner sig alla tryggare och mår bättre. Folkhälsan förbättras och varje individ får mer kraft och möjlighet att utveckla sina egna resurser.

Utbildningsnivån och arbetslösheten är högre i Sörmland än i övriga landet. Livsvillkor, levnadsvanor och hälsa hänger ihop. Den största stressfaktorn är dålig ekonomi, men även prestationskrav och känslor av maktlöshet leder till stress.

Samhället måste öka sina ansträngningar för att motverka att människor utvecklar ett beroende av droger och spel. Det ställer stora krav på förebyggande arbete. Psykisk ohälsa tillhör de stora folksjukdomarna. Med begreppet avses allt från psykiska sjukdomar som till exempel psykos och depression, till lättare psykiska problem som oro, ångest och sömnproblem. Förekomsten av psykisk ohälsa i befolkningen är svår att uppskatta. I Södermanland är det 36 procent av kvinnorna och 25 procent av männen som känner lätta eller svåra besvär av ångslan, oro eller ångest. Det är ungefär samma nivå som i resten av Sverige.

Tandhälsan varierar i länet. I Eskilstuna uppger bara 69 procent av kvinnorna att de har en bra tandhälsa medan det i Vingåker är 80 procent. Bland män varierar andelen från Vingåkers 63 procent till Oxelösunds 71 procent.

Nästan en tredjedel av barnen med utländsk bakgrund lever i ett ekonomiskt utsatt hushåll. Bland svenska barn är motsvarande siffra tolv procent. Ungefär var femte sörmlänning har utländsk bakgrund. Det är stora skillnader mellan länets kommuner, Eskilstuna har nästan tre gånger så stor andel med utländsk bakgrund som Vingåker. En god folkhälsa handlar inte enbart om att hälsan bör vara så bra som möjligt utan också vara jämlikt fördelad. Den enskilt största orsaken till ohälsa inom en befolkning är när det råder stora fördelningspolitiska orättvisor i ett samhälle.

Konsekvent uppvisar Sörmland även en negativ nationell avvikelse när det gäller levnadsvanor som rökning, dålig kost och fysisk inaktivitet. I sjukdomsburden finns också negativ nationell avvikelse beträffande sjukdomar i rörelse- och cirkulationsorganen, nedsatt rörelseförmåga, nedsatt hörsel, högt blodtryck samt sjukdomar i nervsystem och sinnesorgan. Förklaringar till denna bild finns huvudsakligen att söka i skillnader i livsvillkor mellan olika grupper i samhället.

Insatser för att förbättra hälsoläget i Sörmland planeras inom arbetet med Framtidens Hälso- och sjukvård och målsättningen att bli Sveriges friskaste län 2025. Vi ser fram emot att delta i arbete med denna utveckling.

Landstingets styrmodell

Det är av central betydelse i en demokratiskt styrd organisation att politiska beslut ger ett tydligt avtryck i verksamheten. Det ska vara en tydlig rollfördelning mellan politiker, tjänstemän och verksamhet.

Vänsterpartiet följer i detta dokument den styrmodell den politiska majoriteten i landstinget tillämpar. Den politiska styrningen av landstingets verksamheter behöver förbättras. Vi ser en levande medborgardialog som ett viktigt verktyg för hur vi inom politiken bör utveckla Landstinget i Sörmland.

Balanserad styrning

Den styrmodell som Landstinget Sörmland tillämpar är balanserad styrning. Den balanserade styrningen är en strukturerad metod som ger förutsättningar att styra mot och följa upp de landstingsövergripande mål som landstingsfullmäktige fastställt som strategiskt viktiga och därigenom skapa en tydlig styrningslogik som sträcker sig från politik till praktik. För att skapa balans i budgeten och för att kunna bedöma konsekvenserna av de strategiska målen görs en utförligare beskrivning av valda mål utifrån följande fem perspektiv:

- Medborgarperspektivet
- Personalperspektivet
- Process- och förnyelseperspektivet
- Miljöperspektivet
- Ekonomiperspektivet

Medborgarperspektivet är överordnat och strategierna i övriga perspektiv ska understödja måluppfyllelsen i medborgarperspektivet.

Medborgarperspektivet

Medborgarperspektivet är det främsta och överordnade perspektivet. Det innebär att landstingets verksamheter utgår från medborgarens behov och förutsättningar. Medborgare innefattar bland annat rollen som brukare, patient, besökare, kollektivresenär och anhörig. Medborgarperspektivet innefattar även asylsökandes, papperslösas och gömdas möjlighet till vård och barns särskilda rättigheter.

Strategiska mål

- Medborgarna får tjänster av god kvalitet, känner sig delaktiga och blir respektfullt bemötta
- Landstingets verksamheter arbetar för att uppnå jämlikhet i hälsa för länets invånare
- Landstingets verksamheter bedriver ett aktivt arbete i syfte att vara ett öppet landsting för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller social tillhörighet.

En fungerande välfärd

Grunden för ett jämlikt och solidariskt samhälle är en fungerande välfärd. För medborgarna är hälso- och sjukvården en viktig del av välfärden. Rapporter visar på ett missnöje bland befolkningen med nedrustningarna i välfärden de senaste åren. Klyftorna i vårt samhälle växer. Det är politikens uppgift att överbrygga dessa klyftor.

För att uppnå ett mer jämlikt samhälle måste vi minska segregationen. Det är genom ett kraftfullt förebyggande arbete som vi klarar framtidens sjukvård. Folkhälsoarbetet ska bedrivas i nära samarbete med länets kommuner och arbetet i utsatta områden ska prioriteras. Asylsökande, papperslösa och gömda ska fortsatt ha rätt till hälso- och sjukvård på samma villkor som övriga sörmländska invånare.

En säker vård i alla steg och patienten i fokus

Sörmlänningarna ska känna trygghet och tillit i sina kontakter med landstinget. Ålder, kön, ursprung eller sexuell läggning, ska aldrig hindra någon att söka vård inom Landstinget Sörmland. Alla ska bemötas med respekt, god service samt lättillgänglig och relevant information utifrån sina unika behov.

Utvecklings- och förbättringsarbete ska ske i nära samarbete med brukar-, patient- och anhörigföreningar. Anhöriga gör varje dag stora insatser för sina nära. Förbättrade arbetsmetoder som prioriterar patienternas behov och önskemål behöver ständigt utvecklas.

En väl fungerande och allsidig sjukvård är tillgänglig för alla och anpassad efter de lokala förhållandena i länets olika delar. Kvalitet, bemötande och tillgänglighet måste utvecklas och förbättras för att ge trygga möten i vården. Med dagens ersättningsmodell sätts för stort fokus på nybesök medan återbesök och kontinuitet i behandlingen inte premieras tillräckligt. Riskerna finns att patienter som redan är inne i systemet nedprioriteras.

Grunden i framtidens hälso- och sjukvård ska vara ett nätverk runt patienten, vilket kräver en sammanhållen helhet som gör det lätt för patienten att hitta rätt. Vården ska vara lätt att nå och lätt att förstå.

I vårt län finns goda förutsättningar att förbättra vården med hjälp av olika slags e-tjänster som förbättrar tillgängligheten. Tjänsterna möjliggör också åtkomst till personlig hälsodokumentation som förbättrar patientens möjlighet att vara delaktig i sin egen vård. Informationsinsatser om dessa möjligheter behövs.

Sjukvård är en riskfylld och komplex verksamhet och patientsäkerheten måste ägnas stor uppmärksamhet. Stor arbetsbelastning och stress är i en riskfaktor i vården. Landstingets insatser för att förebygga vårdrelaterade infektioner ska intensifieras. Städningen är grunden för vårdhygienens kvalitet och städpersonalen på ett sjukhus ska vara en del av patientsäkerhetsarbetet och en resurs i arbetet mot vårdrelaterade infektioner.

Det första mötet med vården

Vårdcentralerna är vanligtvis ingången till sjukvården. Primärvården har under en mängd av år fått ett allt större ansvar för hälso- och sjukvården. Vården ska vara lättillgänglig och ha hög kvalitet. Inom primärvården vårdas hela människan genom hela livet.

Ökad tillgänglighet är viktigt för dem som behöver kontakt direkt och som har språkliga eller andra svårigheter att kommunicera via telefon. Denna möjlighet till direktkontakt måste redan idag kunna fungera vid kontakt med respektive vårdcentral. Att kunna förstå och göra sig förstådd inom vården genom tolk är en rättighet.

En satsning på förebyggande arbete på vårdcentralerna är en satsning på jämlikhet och jämställdhet eftersom hälsotillståndet påverkas av faktorer som inkomst och kön. Särskilda satsningar för att göra vården jämlik är viktiga och projekt pågår inom ramen för Framtidens hälso- och sjukvård.

Vi ser positivt på en samlokalisering av samhällsservice så som försäkringskassa, familjecentral, socialtjänst, apotek, arbetsförmedling och dylikt. Denna typ av samarbete skulle placera vårdcentralen mitt i byn, något som måste finnas med i samhällsplaneringen.

Öppen specialistvård/närvård kan med fördel förläggas till vårdcentraler. Vänsterpartiet anser att vårdcentralernas verksamhetsområde kan vidgas genom att sådan specialistvård som patienterna ofta är i behov av flyttas ut till vårdcentralerna vissa tider. Vi anser att denna förändring bör påbörjas omedelbart. Ett bra exempel på vård som kan genomföras på vårdcentralerna i större utsträckning är medicinsk fotvård för diabetespatienter.

Genom arbetet med hälsocentraler i Sörmland har det hälsoförebyggande arbetet lyfts fram. Landstingets beslutade satsning på hälsokontroller för personer vid 40, 50 och 60 års ålder gör att den förebyggande hälsovården prioriteras.

Ett alltför stort fokus på besöksstatistik är negativt för utvecklingen av primärvården. Uppdragsersättning och en breddning av vårdcentralernas verksamheter är en fördel för patienterna och för tillgängligheten. Vårdcentralerna bör utveckla tids- och ekonomisparande mottagningsverksamhet så att patienten möts av för åkomman lämplig personal, inte alltid en läkare. Distrikts-sköterska, sjukgymnast eller psykolog kan i många fall vara första instans.

Till primärvården kommer ofta personer med psykiatrisk eller psykologisk problematik. Därför bör vårdcentralens personal ha grundläggande kompetens inom detta område. Detta kan även ses som en del i det preventiva arbetet mot suicid.

Folkhälsoarbetet är viktigt för att nå målet att bli Sveriges friskaste län 2025. Vårdcentralen ska kunna vara en första hjälp vid problem med missbruk, både rådgivande och genom folkhälsosatsningar. Rökavvänjning inför operationer är redan rutin, men även i den förebyggande hälsovården bör en satsning på rökavvänjning intensifieras. Våld i nära relationer är en viktig fråga att uppmärksamma oavsett vem som drabbas. Det förebyggande arbetet med att förändra de samhällsstrukturer som ligger bakom problemet är en viktig del i länets folkhälsoarbete.

Akutsjukvård och sjukvård på hjul

Ett utvecklingsarbete pågår på länets akutmottagningar för att förkorta vistelsetiden och förbättra mottagandet av patienter. Ombyggnation av lokaler samt satsningar på att utbilda och rekrytera akutläkare är viktiga led i denna utveckling.

Ambulanserna har utvecklats till att vara en mobil akutvårdsenhet och är för många det första mötet med vården. Ambulanssjukvården har ett mycket gott förstroende hos medborgarna och behöver tillräckliga resurser för att snabbt kunna vara på plats. Målet för ambulanssjukvården bör vara att landstinget själva bedriver verksamheten och ansvarar för ambulansdirigeringen.

Sjukresor och sjuktransporter är en del av vården och behöver förbättras. Vi ser positivt på den utökade möjligheten som planeras för att patienter ska kunna nå vården smidigt via kollektivtrafik. Vänsterpartiet anser att sjukresor med kollektivtrafik ska vara avgiftsfria.

Hälso- och sjukvård för barn och unga

Barns sjukdomar är ofta svåra att diagnosticera och behöver ofta specialist kompetens. Många barn lever i en utsatt situation och föräldrar ska aldrig av ekonomiska skäl behöva överväga vårdande insatser.

All barnsjukvård ska vara avgiftsfri och specialistkompetens ska finnas tillgänglig även kvällstid och helger. Vänsterpartiet vill se en utökad akutberedskap och specialistvård för barn och unga i Nyköping och Eskilstuna.

Barn skall skrivas in i vårdprogrammet för samarbete med kommunerna om rätten till hemsjukvård vid behov. Utöver sjukvården behöver vaccinationsprogram mot TBE utan besöksavgift erbjudas för alla under 19 år.

Familjecentralerna är en uppskattad och betydelsefull verksamhet. Idag finns nio familjecentraler i länet. Vi vill att det ska finnas minst en familjecentral i varje kommun. Idag saknas familjecentral i Gnesta, Trosa och Katrineholm. Fler familjecentraler bör öppnas i Eskilstuna och Nyköping på sikt.

Familjecentralerna drivs i samarbete mellan kommunerna och landstingets barnhälsovård och mödravård. Vi vill utöka familjecentralernas verksamhet med föräldrabildning för familjer med skolbarn. Familjecentralerna spelar en mycket viktig roll i det förebyggande arbetet och för att skapa en jämlik vård.

Elevhälsovården nedprioriteras i den alltmer konkurrensutsatta skolan. Vi ser att den tvärtom behöver stärkas. Vänsterpartiet skulle välkomna att landstingen fick ett utökat ansvar för skolhälsovården. Det skulle även förbättra vårdkedjorna för barn och unga. Samarbetet mellan landstinget och elevhälsovården behöver stärkas.

Många unga mår psykiskt dåligt och för att förebygga såväl psykisk som sexuell ohälsa behöver personalen på ungdomsmottagningarna förstärkas. Psykisk ohälsa måste behandlas snabbt. Hjälpen finns att få, men de unga hittar inte vägen till den. Därför är ungdomsmottagningarna en viktig första ingång till vården, ett sätt att stärka första linjens psykiatriska vård.

Beslut finns om att alla upp till 23 år är välkomna på ungdomsmottagningarna, men för att detta ska vara möjligt behövs främst en utökning av barnmorsketjänster, men i vissa fall även psykolog. Barnmorskor behövs även för att kunna genomföra satsningar på undervisning i sex och samlevnad i skolorna. Vi vill satsa extra resurser på ungdomsmottagningarna för att kunna uppfylla dessa behov.

Specialistvård

Snabb vård är avgörande när en person insjuknar i cancer. Beskedet är ofta traumatiskt och den samlade vården inom cancercentrum uppskattas. Kontaktsjuksköterskor finns i vissa delar av cancervården. Ett uttalat behov finns av att anställa kontaktsjuksköterskor inom urologin för att tillgodose patienters behov av stöd, information och uppnå en mer jämlik vård. Mammografi ska vara avgiftsfri, men vid ej avbokad besök tas avgift ut.

Kvinnor med ursprung utanför Europa genomgår svårare förlossningar och dör i större utsträckning i samband med förlossning i Sverige än svenskfödda kvinnor. För att motverka detta behövs åtgärder för att vården ska bli jämlik och trygg för alla. Vi vill att landstinget gör ett försök med att förstärka förlossningsvården med hjälp av så kallade doulor. En doula är en kvinna som är tränad att ge stöd och information till den födande kvinnan och närstående under graviditet och förlossning samt tiden som följer därpå.

Psykiatri och beroendevård

Psykiatrins historia visar att det oftast är ett eller två områden i fokus under olika tidsperioder: Medicin eller inte medicin, psykologiska eller medicinska orsaker till psykisk ohälsa, psykoterapi eller medicinsk behandling. Vi anser det enda rätta vara att patientens bedöms utifrån sin problematik ur så många perspektiv som möjligt. Vi vill inom erbjuda olika behandlingsalternativ inom den psykiatriska vården.

Ett utvecklingsarbete tillsammans med brukare och anhöriga inom psykiatri behövs. Den psykiatriska öppenvården är en del av närvården och behovet av geografisk närhet är centralt. Utan närhet till öppenvård riskerar patienterna att avstå från vården med risk för ett ökat behov av slutenvårdsplatser som följd. Resurserna inom slutenvården är inte helt tillräckliga. Ett sätt att se på problematiken är att det saknas mellanvårdsformer som skulle avlasta slutenvården. Ett samarbete mellan kommunerna och landstinget kring spelberoende behöver initieras då detta är ett växande problem.

Små differentierade vårdenheter ska vara huvudlinjen vid omstruktureringen av psykiatri i framtidens hälso- och sjukvård. Ungdomar behöver uppmärksammas särskilt inom ramen för landstingets förebyggande insatser mot självmord. Vi vill också göra en satsning på samtalsterapi för unga, gärna i samarbete mellan BUP och ungdomsmottagningarna.

Att vara självdestruktiv, att göra sig själv illa, kan vara ett sätt att försöka hantera smärtsamma känslor. Kroppslig smärta kan ibland vara lättare att hantera. Skadandet kan kännas lugnande men även vara ett straff. Det kan även vara ett slags rop på hjälp. Unga kvinnor har fortsatt hög psykisk ohälsa och det är relativt vanligt att de skadar sig själva. Hos unga män är självskadebeteende inte lika vanligt, men förekommer.

Slutenvårdsplatser för abstinensbehandling behövs på länets sjukhus. Samarbete med kommunerna vid öppenvård på beroendecentrum är grundläggande. Beroendecentrum Ung i norra länsdelen behöver en motsvarighet även i södra länsdelen. Ett utvecklingsprojekt med särskild abstinensbehandling för unga inom slutenvård borde startas i länet. Samarbete med kommunerna för fortsatt vård och uppföljning är då angeläget. De nya narkotikerna som får allt större spridning ställer nya krav på beroendevården.

Den somatiska vården behöver utvecklas inom beroendevården. Hälsoundersökningar och somatisk vård ska vara en del av missbruksvården, då allvarliga sjukdomar och handikapp ofta är en av konsekvenserna av missbruk. Genusperspektivet i beroendevården behöver stärkas.

Tandvård

Sociala skillnader i tandstatus är märkbara i dagens samhälle. Vänsterpartiet anser att höga tandvårdskostnader är oacceptabla. Vi betraktar tandvården som en del av hälso- och sjukvården och anser därför att på sikt ska kostnaderna för tandvård ingå i ett gemensamt högkostnadsskydd för vård, mediciner och hjälpmedel. Vår uppfattning är att reglementet ska ändras så att de även tillämpas för patienter som drabbas av tandskador till följd av en avslutad behandling.

Barn och unga har fri tandvård tills det år de fyller 19 år. Därefter slutar många unga att gå till tandläkaren. Vår målsättning är kostnadsfri tandvård för unga tills de fyller 25 år.

Habilitering

Habilitering ska vara hälsofrämjande och skapa förutsättningar för att personer med funktionsnedsättningar ska kunna vara aktiva, kunna göra sina egna val och kunna vara delaktiga i samhället. Brukare och anhöriga ska vara delaktiga i val av habilitering. Handikapporganisationerna ska ses som en resurs med sin breda och djupa kunskap.

Fler sörmlänningar kan få ett bättre liv med hjälp av den tekniska utvecklingen. Brukarens kostnader för olika hjälpmedel ska inte överstiga vad personer utan funktionsnedsättning behöver betala för motsvarande, icke tillrättlagat, hjälpmedel.

Efter flera års utvecklingsarbete finns nu en modell till samverkan och gemensam ingång till vården för barn 0-6 respektive 7-17 år inom neuropsykiatri. Vi vill starta ett projekt för att skapa en gemensam ingång till vården även för vuxna med neuropsykiatrisk problematik.

Kultur i hela länet

Ett rikt och folkligt förankrat kulturliv är en förutsättning för personlig självkänsla och en känsla av samhörighet. Kultur hör ihop med god livskvalitet och är därmed en viktig del i landstingspolitiken och folkhälsoarbetet. Barn, ungdom, sjuka och människor med funktionsnedsättningar ska prioriteras i kulturutbudet. Ett bra exempel på kultur för barn och ungdomar är samarbetet mellan skolan, Scenkonst Sörmland och Film i Sörmland som garanterar goda kulturupplevelser för alla elever varje termin.

Kulturen bidrar till bättre folkhälsa. Samarbetet mellan kulturverksamheter i landstinget och kommunerna ska öka. Vi anser att den regionala kulturplanen enligt samverkansmodellen ska tolka sitt uppdrag så att samarbetet med det fria kulturlivet och kulturföreningar ökar.

Länsbibliotek Sörmland är en viktig institution inom folkbildningsarbetet. Det fungerar som en drivande kraft och samarbetspartner för de kommunala biblioteken. Aktiviteter för att öka läsandet bland barn och unga ska prioriteras.

Sörmlands museum ska aktivt samarbeta med kommunerna om lokala utställningar och andra kulturarrangemang samt driva en aktiv kulturmiljövård. Vänsterpartiet ser positivt på en samlokalisering av länsmuseets och kommunens kulturverksamheter i Nyköpings hamn.

Landstingets utbildningsverksamhet

Utbildning är ett medel att åstadkomma frigörelse för individen och förändring av samhället i rättvis riktning. Genom bildning får människan möjligheter att lära genom hela livet.

Vänsterpartiets målsättning är att garantera ett rikt och varierat utbud av folkbildning i länet. Vi vill behålla nuvarande folkhögskolor, Eskilstuna och Åsa folkhögskola, i landstingets regi för att höja utbildningsnivån och erbjuda arbetslösa en möjlighet till ny start i livet.

Dammsdal är en skola med boende för ungdomar med autismspektrumdiagnos. Dammsdalsskolans värdefulla verksamhet är inte bidragsfinansierad utan genomför sin verksamhet helt med intäktsfinansiering. Personalen behöver fortbildning i konsekvens av den nya skollagen.

Utbildning inom jord- och skogsbruk på Öknaskolan är en viktig resurs inom länet och bidrar till att bibehålla en levande landsbygd.

ANA

ÖKNASKOLAN

Ett framtidsval för dig som gillar djur och natur!

Personalperspektivet

Personalperspektivet beskriver vad det innebär för landstinget att vara en bra arbetsgivare och hur personalens resurser ska tillvaratas och utvecklas i syfte att stödja de strategiska målen i medborgarperspektivet.

Strategiska mål

- Landstinget är en attraktiv arbetsgivare med kompetenta och engagerade medarbetare
- Landstingets personal upplever en god arbetsmiljö som bidrar till personlig utveckling, delaktighet och arbetsglädje
- Landstingets personal deltar aktivt i utvecklingen av verksamheten och ser sin roll i helheten.

En sund arbetsplats

Personalen är vårdens viktigaste resurs och deras engagemang och lojalitet utsätts för stora påfrestningar om hälso- och sjukvårdens resurser är otillräckliga i vardagen.

Landstinget som expert på vård påtalar alltid behovet av förebyggande hälsoarbete och behöver leva efter detta. Hälsofrämjande arbete inom landstingets egna arbetsplatser behöver utvecklas.

Sjukskrivningstalen ökar och är kostsamma för landstinget. Därför ska vi på olika sätt arbeta för en hälsosam arbetsmiljö och minska sjuknärvarons negativa påverkan på infektionsrisken inom vården. Karensdagen för vårdpersonal ska därför succesivt ersättas ekonomiskt av arbetsgivaren med början inom primärvården.

Alla anställda inom landstinget ska ha ett eget kompetenskonto och en individuell kompetensplan. Landstingets chefer ska utbildas i frågor som rör arbetstid, arbetsmiljö, jämställdhet och mångfald. Organisation och arbetstider ska utformas så att de anställda inom landstinget kan förena arbetsliv med föräldraskap, oavsett kön.

Verksamhetsgrupper med eget ansvar ökar möjligheten att påverka sin arbetssituation. Det ger möjlighet att bättre tillvarata sjuksköterskornas kompetens, effektivisera vården och skapa större tillfredsställelse i arbetet.

Kostnaden för inhyrd personal är dubbelt så hög som för fast anställda. Möjligheten till lagstadgad semester under olika semesterperioder borde prövas i överenskommelse med de fackliga organisationerna och med skälig ersättning.

Heltid ska vara en rättighet, deltid en möjlighet för de anställda. Vänsterpartiet arbetar på riksnivå för att arbetstidslagen ändras så att sex timmars arbetsdag ska vara norm.

För att skapa bättre arbetsvillkor för timmanställda, minska oövertiden för de fast anställda och skapa en ny väg för rekrytering bör personalpooler inrättas. Dessa bör organiseras utifrån respektive specialområde för att garantera kompetensen inom poolen

Landstinget ska kunna ställa personalpolitiska krav på våra leverantörer. Privatiseringar har lett till osäkra anställningar där ett byte av utförare kan innebära avsked eller försämrade arbetssituationer. Därför ska tydliga krav på övergångsregler och på kollektivavtalsliknade villkor och fasta anställningar ställas i alla avtal som landstinget sluter.

Alla anställda i offentligt finansierade verksamheter ska ha villkor motsvarande kollektivavtal samt lagstadgad meddelarfrihet. Fast anställning och heltid ska vara regel. Dessa krav gäller även underleverantörer. Antidiskrimineringsklausuler ska användas vid upphandling så att kontrakt med entreprenörer som diskriminerar kan brytas. Krav på reglerad verksamhetsövergång ska finnas i alla avtal.

Gräset är grönast i Sörmland

Den bästa marknadsföringen för landstinget som arbetsgivare är en nöjd personal. Sjukhusmiljöerna behöver göras mer trivsamma både för personal och besökare. Genom de planerade om- och nybyggnationerna kommer en bättre arbetsmiljö att uppnås.

Fortbildning av personalen fyller många funktioner. Det är viktigt att landstinget fortsätter utvecklingen mot en lärande organisation. Fortbildning vitaliserar organisationen och arbetstiden måste räcka till för att omsätta kunskaperna i verkligheten.

Som en del i att rekrytera läkare och annan vårdpersonal kan internutbildning vara ett verksamt instrument. Specialistutbildningar för sjuksköterskor och vidareutbildning av undersköterskor bör stödjas ekonomiskt. Utbildningsplatser för ST-läkare är ett bra sätt att rekrytera läkare. Möjlighet till egen forskning är också viktigt, både för att rekrytera och att behålla personal.

Vi ser sjuksköterskornas ökade ansvar i vården, särskilt där andelen hyrläkare är hög. Generellt sett kan vården effektiviseras då större ansvar läggs på sjuksköterskorna. Denna utveckling bör även innebära en nivåhöjning för sjuksköterskornas löner.

Ursprung, kön eller sexuell läggning, ska aldrig hindra någon från att söka en tjänst inom Landstinget Sörmland. Vi ska också ta vara på de möjligheter som samhället erbjuder för att kunna ge personer med funktionsnedsättning en anställning.

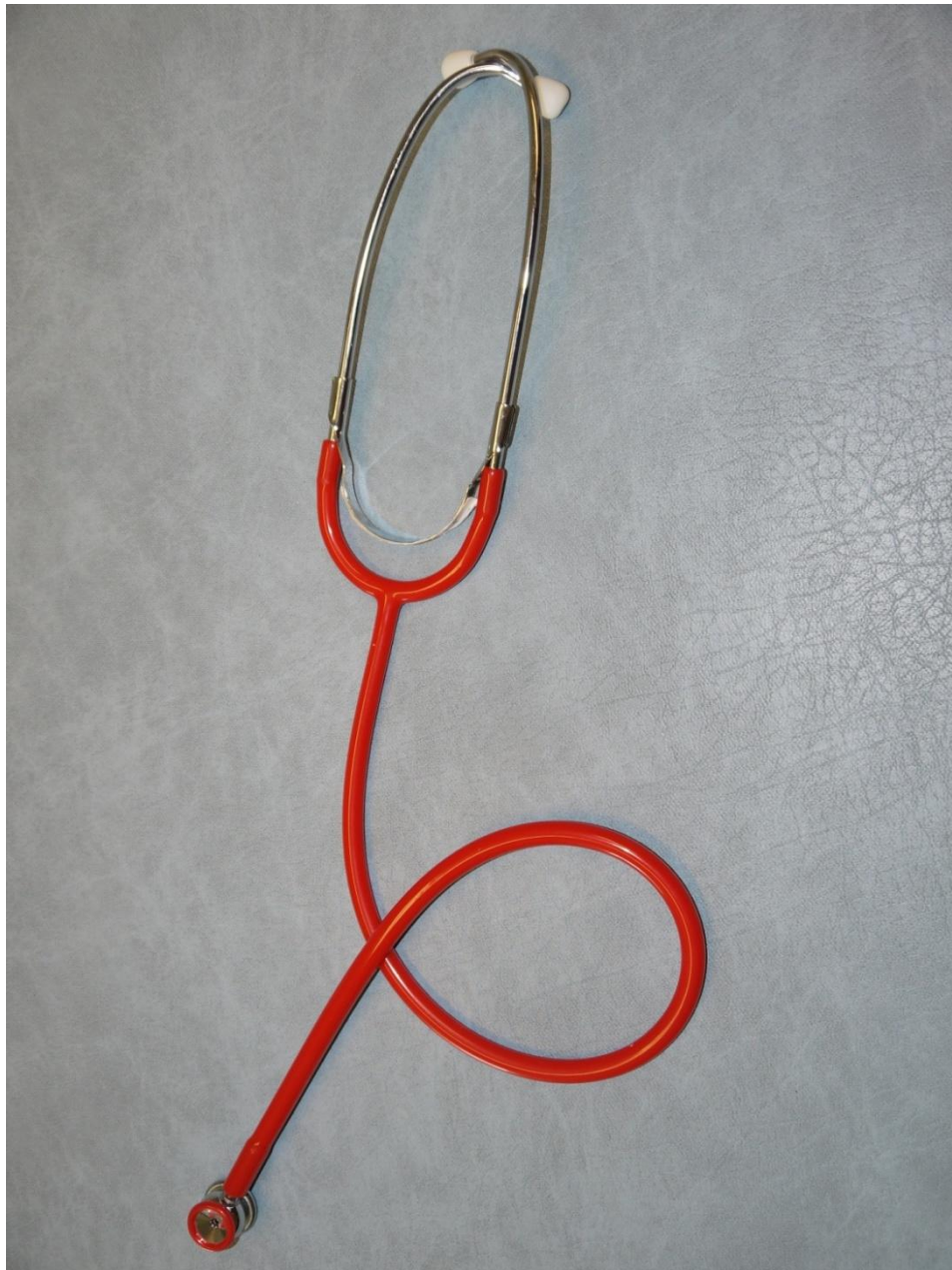

Process- och förnyelseperspektivet

Process- och förnyelseperspektivet beskriver hur förutsättningar skapas för en ständig utveckling och förbättring av verksamheten i syfte att stödja de strategiska målen i Medborgarperspektivet.

Strategiskt mål

- Landstinget bedriver, genom tydlig ledning och styrning, ett kontinuerligt och systematiskt kvalitetsarbete med effektivitet, kvalitet, långsiktighet och tillgänglighet som ledord.
- Landstinget utgör en aktiv part i en regional utveckling som är ekonomiskt, ekologiskt och socialt långsiktigt hållbar

Framtida utmaningar

Landstingets kvalitetsarbete ska i stor utsträckning initieras och drivas inifrån den egna verksamheten i syfte att tillvarata idéer och erfarenheter från personalen på ett systematiskt sätt. Samtliga verksamheter har ett grundläggande ansvar för detta och att realisera effekterna. Verksamhetsutveckling är en integrerad del i det dagliga arbetet för att öka produktiviteten och säkra en god ekonomisk hushållning.

Förebyggande hälsoarbete är en förutsättning för att klara framtida utmaningar inom hälso- och sjukvården. Sociala investeringsfonder är en bra metod för att möjliggöra det förebyggande arbetet. Screening vid två och ett halvt års ålderger som ger möjligheter till tidiga insatser är ett projekt inom landstinget som kommer att finansieras på detta sätt.

Arbetet med framtidens hälso- och sjukvård och Sveriges friskaste län 2025 innebär att landstinget tagit ett stort ansvar för att möta framtida utmaningar utifrån befolkningens nuvarande hälsostatus.

Hälsoekonomiska beräkningar är viktiga för att prioriteringar ska kunna göras inom hälso- och sjukvården. Dessa beräkningar tar hänsyn till vad som ur ekonomisk synvinkel är rätt satsning utifrån allas lika värde. Beräkningarna visar på betydelsen av förebyggande arbete.

Det finns goda förutsättningar att förbättra vården med hjälp av olika slags e-tjänster som förbättrar tillgängligheten och bidrar till att öka patienternas delaktighet i vården. Det är avgörande att de IT-system som används är användarvänliga, robusta och driftssäkra. Tjänsterna måste utformas på ett sätt som garanterar att personlig information inte hamnar i fel händer. IT-systemen måste integreras med övriga landsting för att göra mest nytta.

Det personliga mötet i vården måste präglas av flexibilitet och lyhördhet inför patientens behov. Detta kan aldrig ersättas av tekniska lösningar, utan tekniken ska vara ett hjälpmedel för skapa bättre förutsättningar för mötet mellan vårdgivare och patient i en personcentrerad vård.

Ett forskningsnära landsting

All vård inom landstinget ska vara evidensbaserad, det vill säga att vården ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet. En aktiv forskningspolitik ska bedrivas kring hälsans sociala bestämningsfaktorer där forskning om genus och hälsa ingår. Forskning med socialmedicinskt perspektiv och med genusperspektiv prioriteras.

En större del av forskningen bör också inriktas på insatser för att minska den ohälsa som drabbar människor med funktionsnedsättning, både fysiska och psykiska. Dessa grupper har ofta svårt att få del av medicinska förbättringar som kommer andra grupper i samhället till del. Det är särskilt viktigt att engagera primärvården i denna forskning.

Sveriges Kommuner och Landstings rapport ”Gör jämlikt – gör skillnad. Samling för social hållbarhet minskar skillnader i hälsa” om hälsans sociala bestämningsfaktorer ska vara utgångspunkt i utvecklingsarbetet i länet. De fem rekommendationerna och 23

åtgärdsförslagen som presenteras i rapporten ska vara grunden i arbetet för att skapa ett hälsofrämjande och hållbart samhälle.

Den medicinska tekniken och behandlingsmetoderna utvecklas i ett raskt tempo. Från det att SBU (Statens beredning för medicinsk utvärdering) går ut med rekommendationer om en behandling så tar det många år innan den genomförs i hela landet. Ett strukturerat arbete inom landstingets råd för kunskapsstyrning är en viktig faktor för att kunna möta framtidens utmaningar inom hälso- och sjukvården. Arbetet ska bidra till att vården blir mera jämlik, samtidigt som resultaten blir bättre och säkerheten och kvaliteten för patienterna och brukarna höjs.

Miljöperspektivet

Miljöperspektivet beskriver hur landstingets verksamheter, i sitt dagliga samt långsiktiga arbete, ska ta hänsyn till miljön och bedriva tjänster som utgör så lite negativ miljöpåverkan som möjligt i syfte att stödja de strategiska målen i Medborgarperspektivet.

Strategiska mål

- Landstinget bedriver ett hållbart och effektivt miljöarbete
- Landstinget säkerställer att de kemikalier och läkemedel som används ger minsta möjliga miljöpåverkan
- Landstinget fokuserar på att minimera negativ klimatpåverkan

Natur och miljö

Vänsterpartiet anser att rätten till en god miljö handlar om rättvisa och solidaritet – frågor som Vänsterpartiet alltid kämpat för. Resurser måste fördelas inom ramarna för ett rättvist miljöutrymme.

Sörmland är ett vackert landskap och vi vill att alla som bor här och de som besöker Sörmland ska ha möjlighet att njuta av och ha tillgång till natur, sjöar och hav både idag och imorgon.

Nynäs och Naturreservatet Stendörren, besökarantalet ökar och området är viktigt både som rekreation och för turism. Ökad tillgänglighet har gjort Nynäs till en resurs för alla sörmlänningar och andra besökare.

I arbetet med en ny vision för Öknaskolan och Nynäs så vill vi se satsning på en ny biogasanläggning. Vänsterpartiet ser gärna fortsatt utveckling av en lokal styckningsverksamhet, detta som en del i den ekologiska satsningen. Från styckeriet kan landstinget få närproducerade köttvaror och slakteriavfall ska ingå i biogasproduktionen.

Vi vill också se en snabb utveckling av vindkraft vid Ökna både som en ren produktion av el men också som en del i utbildningen kring mindre vindkraftverk.

Ett miljöcertifierat landsting

Under 2012 antogs ett miljöprogram med indikatorer och åtaganden visar vilken väg landstinget ska gå för att nå miljömålen. Programmet är framåtsyftande och lyfter det miljöansvar som det innebär att vara ett miljöcertifierat landsting.

Inom landstinget finns det många möjligheter till att minska energianvändningen. Investeringar för att minska energianvändningen är både ur ekonomi- och miljöperspektiv det enda rätta. En viktig del i miljöarbetet ligger i medvetet arbete med all upphandling.

Landstinget måste beakta miljöaspekterna vid planering av all verksamhet. Genom att oftare använda videokonferenser kan personalens och politikernas resande minskas. De tekniska systemen för detta måste kunna kommunicera med andra landsting och ha kapacitet för framtida utveckling.

Läkemedelsrester i avloppsvattnet är ett stort samhällsproblem. Vi vill ta initiativ till ett samverkansprojekt med kommunerna om att förstärka reningsprocessen i de kommunala reningsverken.

Narkos- och lustgas har negativa konsekvenser för klimatet men förekommer i vården av våra patienter. Vänsterpartiet anser att användandet av klimatstörande gaser bör ske sparsamt och med kontrollerat omhändertagande av restprodukter.

Kollektivtrafik

Samtliga fordon i kollektivtrafiken ska drivas med minsta möjliga miljö- och klimatpåverkan och de bränslen som används ska vara miljö- och etikklassificerade. En intensifierad satsning på biodrivmedel ska göras i samarbete med länets kommuner.

Ny teknik och nya drivmedel kräver omfattande investeringar i infrastruktur och det är viktigt att denna utbyggnad sker samordnat och planerat. Därför ska miljöfordon ägas av landstinget, inte av enskilda trafikoperatörer.

Eftersom vi vill behålla våra sjukhus i länet är planering av sjukresor och andra transporter av stor betydelse. Vänsterpartiet vill satsa på avgiftsfria sjukresor med kollektivtrafik. En utveckling av kommunikationerna i nord-sydlig riktning för att möjliggöra bättre resande för såväl patienter, anhöriga som landstingets personal är viktig. Detta är ett led i en sammanhållen sjukvård. Ökad användning av TGOJ-banan skulle kunna vara en viktig faktor för att stärka länets utveckling. Projektet Ostlänken kommer att ge betydande miljövinster.

Varning

B

Ekonomiperspektivet

Ekonomiperspektivet beskriver hur landstinget på ett kostnadseffektivt sätt ska hushålla med tillgängliga resurser för att skapa och behålla en god ekonomi som ger handlingsfrihet och inte belastar kommande generationer i syfte att stödja de strategiska målen i Medborgarperspektivet.

Strategiskt mål

- Landstinget uppnår och behåller en ekonomi i balans som är långsiktigt ekonomiskt hållbar

Ökad efterfrågan på vård medför ökade kostnader

Invånarna i Sörmland uppvisar en socioekonomisk utsatthet gentemot riket med en högre andel bidragstagare, lägre utbildningsnivå samt större andel befolkning i okvalificerade yrken. Sörmland uppvisar ett sämre hälsoläge än i landet i övrigt. Detta medför att satsningar på förebyggande hälso- och sjukvård är extra viktiga.

Att livslängden ökar är positivt och innebär att andelen äldre i befolkningen blir större. Särskilda satsningar behöver göras för att möta den större andelen äldre och den ökade sjukligheten, både förebyggande insatser och vård och behandling.

Den tekniska utvecklingen inom vården medför att allt fler medicinska åkommor kan behandlas. En sjukvård som är i ständig medicinsk och teknisk utveckling, samtidigt som efterfrågan på sjukvård ökar, kommer ofelbart att innebära kostnadsökningar för landstinget.

Vänsterpartiet ser positivt på utvecklingsmöjligheter som tekniken medför. Vi kan kalla det för en utmärkt vinst inom välfärden då den kostnadseffektivisering som sker ger ett överskott som ger oss möjligheter till att kunna använda tid och pengar på andra viktiga områden.

De nationella riktlinjerna utarbetade av socialstyrelsen ligger till grund för gemensamma vårdprogram i syfte att få en god och säker vård på likartat sätt för hela befolkningen. Detta medför också ökade kostnader för landstinget. Vi anser att stora och kostnadsdrivande reformer bör innehålla en motsvarande ökning av statsbidragen.

En vård fri från vinstuttag

Landstingets verksamheter ska i första hand finansieras gemensamt genom skatten, där avgifter i huvudsak användas som styrmedel för att nå verksamhetsmålen. Vår grundinställning är att vård och trafik inte ska upphandlas utan drivas i egen regi, inte minst för att undvika resursslöseri i form av onödiga kostnader och byråkrati. Inga nya utförsäljningar av landstingets verksamheter ska ske. Alla sjukhus ska drivas i offentlig regi.

Investeringar för framtiden

Inom ramen för arbetet med Framtidens hälso- och sjukvård planeras omfattande investeringar på Landstingens sjukhus. Även inom landstingets vårdcentraler finns renoveringsbehov. Investeringarna är nödvändiga för att åstadkomma bättre arbets- och vårdmiljö. Samtidigt kommer investeringarna att innebära förhöjda driftskostnader.

För att prioritera det förebyggande arbetet inom hälso- och sjukvården är en fortsatt satsning på investeringsfonder en bra metod.

Prioriterade ekonomiska satsningar inför 2014

Vänsterpartiets budget för 2014-2016 utgår från majoritetens budgetförslag och de satsningar inom Framtidens hälso- och sjukvård som samtliga partier i fullmäktige står bakom.

Ett förbättringsutrymme i budgeten för 2014 skapas genom upphandlingsvinster inom hälso- och sjukvården och ett beräknat tillskott genom ”Ändringar i systemet för kommunalekonomisk utjämning” för 2014 till 1 173,4 mnkr vilket är ca 50 mnkr mer än tidigare kalkylerat.

Vi ser positivt på majoritetens satsningar på förbättrad tillgänglighet, öppna mottagningar på kvällar och helger, mobila team och ytterligare ambulans och fordon för sjuktransport. Vi välkomnar också minskat sparbetning för primärvården och satsningar på utbildning av personal. Avgiftsfri tandvård upp till 22 år är ett steg på vägen mot vår målsättning upp till 25 år.

Vi föreslår dessutom följande prioriterade satsningar inom hälso- och sjukvården.

Landstingsstyrelsen, Länssjukvårdsnämnden

• Doulor, stöd i förlossningsvården	1,0 mnkr
• Avgiftsfri mammografi	3,0 mnkr
• Ökad bemanning på ungdomsmottagningarna	6,0 mnkr
• Specialistvård för barn/unga	4,0 mnkr
• Kontaktsjuksköterskor inom cancervården, urologi	1,0 mnkr
• Stärkt beroendevård	2,0 mnkr
• Framtidens hälso- och sjukvård	10,0 mnkr

Landstingsstyrelsen, Hälsoval

• Fler familjecentraler	4,0 mnkr
• Avgiftsreducering för TBE-vaccinering av barn	8,0 mnkr
• Specialiserad fotvård på vårdcentraler	3,0 mnkr
• Arbetsgivaren ersätter karensdagen för personal inom primärvård	5,0 mnkr

Habilitering och utbildning

• Fria sjukresor med kollektivtrafik	3,0 mnkr

Totalsumma 50 mnkr

Ekonomiska förutsättningar

Resultaträkning

Resultaträkningen visar verksamhetens kostnader och intäkter, skatteintäkter och statsbidrag samt finansiella kostnader och intäkter. Skillnaden mellan intäkter och kostnader utgör årets resultat.

Mnkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Prognos 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016
Verksamhetens intäkter	1 013,7	1 071,7	1 015,0	1 025,0	1 035,0	1 040,0
Verksamhetens kostnader	-7 192,9	-7 750,1	-7 651,5	7 993,3	-8 224,7	-8 530,2
Avskrivningar	-210,3	-235,8	-214,0	-215,0	-217,0	-220,0
Jämförelsestörande poster	91,7	-	-	-	-	-
Verksamhetens nettokostnad	-6 297,8	-6 914,2	-6 850,5	-7 183,3	-7 406,7	-7 710,2
Skatteintäkter	4 916,2	5 354,2	5 350,2	5 487,3	5 732,3	6 050,6
Inkomst- och kostnadsutjämning	832,4	1 010,1	1 008,7	1 172,7	1 190,4	1 198,6
Generella statsbidrag	666,9	689,9	689,9	664,9	664,9	664,9
Värdeökning pensionsskuld	-69,1	-55,2	-50,6	-36,0	-62,0	-83,4
Finansiella intäkter	44,2	46,9	42,3	48,0	50,0	50,0
Finansiella kostnader	-18,8	-0,6	-5,4	-4,2	-4,2	-4,3
Jämförelsestörande poster	7,0	-	-213,0	-	-	-
Årets resultat	81,0	131,1	-28,4	149,4	164,7	166,2
-procent av skatter och statsbidrag				2,0 %	2,2 %	2,1 %

Landstinget budgeterar ett positivt resultat på 149,4 mnkr för 2014 och en ytterligare resultatförbättring under planperioden. Resultatet i förhållande till skatter och statsbidrag uppgår till cirka 2 % för respektive år under planperioden.

Nämndernas ekonomiska ramar har uppräknats med index LPIK men också reducerats med krav på effektivisering med 1 % per år. Länssjukvårdsnämnden ram har inte reducerats men nämnden ska årligen klara av effektiviseringar motsvarande de kostnadsökningar som historiskt genereras utöver landstingsprisindex. I genomsnitt handlar det om 1,8 % per år.

Balanskrav

Enligt balanskravsutredning i bokslut 2012 har landstinget inget underskott att återställa.

Balansräkning

Balansräkningen visar den ekonomiska ställningen vid verksamhetsårets slut uppdelat på tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder.

Mnkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Prognos 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	8,8	16,5	13,3	17,0	22,0	26,0
Materiella anläggningstillgångar	1 577,3	1 980,5	1 663,0	1 805,5	2 023,0	2 225,5
Finansiella anläggningstillgångar	80,1	0,0	50,1	50,1	50,1	50,1
Summa anläggningstillgångar	1 666,2	1 997,0	1 726,4	1 872,6	2 095,1	2 301,6
Bidrag till statlig infrastruktur						
	349,8	369,8	352,6	354,0	355,0	356,0
Summa bidrag till statlig infrastruktur	349,8	369,8	352,6	354,0	355,0	356,0
Omsättningstillgångar						
Varulager	31,6	31,5	32,0	32,0	32,0	32,0
Kortfristiga fordringar	631,4	458,0	642,0	650,0	675,0	700,0
Kortfristiga placeringar	1 932,3	2 071,0	2 264,5	2 616,0	2 749,0	2 868,0
Likvida medel	433,8	285,3	314,0	150,0	150,0	150,0
Summa omsättningstillgångar	3 029,1	2 845,8	3 252,5	3 448,0	3 606,0	3 750,0
SUMMA TILLGÅNGAR	5 045,1	5 212,6	5 331,5	5 674,6	6 056,1	6 407,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital	1 465,7	1 720,2	1 437,3	1 869,6	2 034,3	2 200,5
-därav årets resultat	81,0	131,1	-28,4	149,4	164,7	166,2
Summa eget kapital	1 465,7	1 720,2	1 437,3	1 869,6	2 034,3	2 200,5
Avsättningar						
Avsatt till pensioner	1 555,9	1 673,2	1 876,2	2 008,2	2 127,2	2 283,2
Andra avsättningar	351,1	339,2	332,9	339,2	288,6	192,3
Summa avsättningar	1 907,0	2 012,4	2 209,1	2 347,4	2 415,8	2 475,5
Skulder						
Långfristiga skulder	173,4	0,0	173,4	173,4	173,4	173,4
Kortfristiga skulder	1 499,0	1 480,0	1 511,7	1 457,6	1 606,0	1 731,6
Summa skulder	1 672,4	1 480,0	1 685,1	1 457,6	1 606,0	1 731,6
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	5 045,1	5 212,6	5 331,5	5 674,6	6 056,1	6 407,6

Landstingsstyrelsen

Förändringar budgettram

Tkr	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016
Hälso- och sjukvård			
Föregående års budget	4 914 458	5 117 398	5 253 989
Generell uppräknig	137 954	89 491	141 919
Framtidens H o S	20 000		
Ökade driftskostnader investeringar	10 000	30 000	30 000
Stärkt komp kring invandrare/flyktingars psyk hälsa	-1 000		
Nationella kvalitetsregister	400		
Samverkansnämnden	1 000		
Klinisk behandlingsforskning	1 400	800	
Informationsförsörjning, EDIL	-3 500	-2 000	
Utveckling KPP	2 000	3 000	
Rättspsykiatrisk vård		7 300	
SYSteam Cross		-8 000	
Scandionkliniken Uppsala		4 000	
Mobila team		12 000	12 000
Ambulanser	10 000		
Hälsofrämjande till Hälsoval och LLS	-10 800		
Sjukvårdsmiljarden inkl RAR från landstingsgemensamt	18 450		
Utv program nyanst sjuksköt till LLS	-1 200		
Övrigt	1 236		
Doulor, stöd i förlossningsvården	1 000		
Avgiftsfri mammografi	3 000		
Ökad bemanning ungdomsmottagningar	6 000		
Specialistvård för barn/unga	4 000		
Kontaktsjuksköterskor inom cancervården, urologi	1 000		
Stärkt beroendevård	2 000		
Årets budgettram	5 117 398	5 253 989	5 437 908
Hälsoval			
Föregående års budget	791 850	856 854	884 518
Generell uppräknig	21 904	15 064	24 206
Öka antal ST-läkare med 10/år under tre år	7 000	7 000	
Asylsökande	1 000		
8 dietisttjänster	5 000		
Systemutveckling, listning och privata vårdgivare		-1 900	-400
Höjning besökstak perifer VC	4 500	4 500	
Utökning av CNI		3 000	
Hälsofrämjande	5 600		
Fler familjecentraler	4 000		

Tkr	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016
Avgiftsreducering TBE-vaccinering av barn	8 000		
Specialistvård, fotvård	3 000		
Ersättning karensdagen för personal inom primärvård	5 000		
Årets budgetram	856 854	884 518	908 324
Tandvård			
Föregående års budget	166 633	172 767	177 949
Generell uppräknig	4 000	3 110	4 982
Kostnadsfri tandvård för ungdom	3 800	3 800	
Besparing	-1 666	-1 728	-1 779
Årets budgetram	172 767	177 949	181 152
Regional verksamhet			
Föregående års budget	255 996	278 554	302 636
Generell uppräknig	6 058	5 082	8 363
Kollektivtrafik inkl resor mellan sjukhusen	15 500	8 000	
Citybanan	1 000	1 000	1 000
Utökad tågtrafik		10 000	10 000
Årets budgetram	278 554	302 636	321 999
Landstingsgemensamt			
Föregående års budget	195 146	199 329	220 442
Pensioner	7 900	8 000	10 100
Tomställda lokaler	-300	-300	
LÖF, förändring	900		
Avgift SKL, utökning 2014	300		
Sjukvårdsmiljarden inkl RAR flytt till beställaren	-18 450		
Interna räntor, nivåjustering	7 302	-1 617	-3 230
Oförutsedda kostnader	5 000	15 000	5 000
Övrigt	1 531	30	25
Årets budgetram	199 329	220 442	232 337
Politisk och tjänstemannaledning			
Föregående års budget	243 336	275 800	278 502
Generell uppräknig	5 840	4 964	7 798
Kvalitetsutveckling, strategiska enheten	600		
E-handelssystem	-1 300	-2 800	
BORIS, ökad ambitionsnivå	1 000		
BORIS, källorna		-2 000	
ESTELL, utökning tjänster		-1 600	
Ombyggnad intranätet		-1 000	
Hälsoekonomi, kunskapsstyrning, nationella riktlinjer	5 000		

Tkr	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016
0,25 läkartjänst, avtal sjukhusapotek, m.m., LMK	1 300		
Ekonomisystem	1 000	1 000	-2 000
Heltidssatsning, PU	4 000	6 000	6 000
Utökad handledarfunktion och -utbildning, PU	2 000		
KliPP, DU-nämnden, AT-sjuksköterskor, PU	700		
Satsning funktionsnedsatta, PU	500		
Traineeprogram, PU	500		
Forskningsanslag närvård	3 000	2 000	
2,0 miljöcontrollers samt delårseffekt, miljöenheten	1 960		
Utveckling miljöprogrammet	1 500		
Informationskampanj	300	-300	
Hälsofrämjande, strategiska enheten	2 800		
Hälsofrämjande, PU	1 280		
Hälsofrämjande, FHC	1 280		
Utv program nyanst sjuksköt från länssjukv	1 200		
Arkivering av tandvårds journaler	500	-500	
Vårdbarometern, strategiska enheten	150		
Besparing	-2 046	-2 362	-2 382
Övrigt	-600		
Årets budgetram	275 800	278 502	287 918

Habilitering och utbildning

Ekonomiska förutsättningar

Tkr	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016
Budgetram	173 934	175 302	178 403
Investeringsram			
- Utrustning	1 100	1 100	1 100
Förändringar budgetram:			
Föregående års budget	168 446	173 934	175 302
Generell uppräknig	4 172	3 077	4 824
Besparing	-1 684	-1 709	-1723
Avgiftsfria sjukresor med kollektivtrafik	3 000		
Årets budgetram	173 934	175 302	178 403

